

O`SMIR QIZLARGA NISBATAN TAJAVVUZLARNING OLDINI OLİSHGA OID PEDAGOGIK METODLAR TALQINI

Maftuna Ergasheva Alisher qizi

SHDPI 4-kurs talabasi

Iroda Rasulova Mansurovna

Shahrisabz davlat pedagogika instituti o`qituvchisi

Аннотация: В статье отмечается, что психика девочек более чувствительна к влиянию внешних факторов по сравнению с такими же характеристиками мальчиков. Повышенная тревожность может быть показателем внутренней конфликтности, агрессия имеет глубинные причины, связанные с нарушением гармонии развития личности. Исследовано, что напряженная, нестабильная социально-экономическая, экологическая и идеологическая ситуация, сложившаяся в нашем обществе в настоящее время, является причиной нарастания различных отклонений в личностном развитии и поведении зрелого человека.

Ключевые слова: психика, девочки-подростки, психология, агрессия, наука, разум, тело, человек, воспитание, обучение.

Abstract: The article notes that the psyche of girls is more sensitive to the influence of external factors compared to the same characteristics of boys. Increased anxiety can be an indicator of internal conflict, aggression has deep reasons related to the violation of the harmony of personal development. It is researched that the tense, unstable social, economic, ecological, and ideological situation that has arisen in our society at present is the reason for the increase of various deviations in the personal development and behavior of a mature person.

Key words: psyche, teenage girls, psychology, aggression, science, mind, body, human, education, upbringing.

Annotatsiya: Maqolada qizlarning psixikasi o'g'il bolalarning bir xil xususiyatlariiga nisbatan tashqi omillar ta'siriga ko'proq sezgirligi qayd etiladi. Anksiyetening kuchayishi

ichki ziddiyatning ko'rsatkichi bo'lishi mumkin, tajovuzkorlik shaxsiy rivojlanish uyg'unligining buzilishi bilan bog'liq chuqur sabablarga ega. Hozirgi kunda jamiyatimizda vujudga kelgan keskin, beqaror ijtimoiy, iqtisodiy, ekologik, mafkuraviy vaziyat kamolotga yetgan shaxsning shaxsiy rivojlanishi va xulq-atvorida turli og'ishlarning kuchayishiga sabab bo'layotgani tadqiq qilinadi.

Kalit so`zlar: ruhiyat, o`smir qizlar, psixologiya, tajavvuz, ilm, aql, vujud, inson, ta`lim, tarbiya.

Ular orasida bolalarning nafaqat progressiv begonalashuvi, ortib borayotgan tashvishi, ma'naviy bo'shligi, balki ularning beadabligi, shafqatsizligi va tajovuzkorligi ham alohida tashvish uyg'otadi. Bu jarayon o'smirlilik davrida eng keskindir.

Bundan tashqari, butun jamiyatga ta'sir ko'rsatadigan o'smirlarning tajovuzkorligi muammosi o'qituvchilarni, ota-onalarni chuqur tashvishga solmoqda va tadqiqotchilarning o'tkir ilmiy va amaliy qiziqishini uyg'otmoqda. Biroq, yoshlarning tajovuzkor harakatlarini tushuntirishga urinishlar nafaqat kundalik ongda, balki kasbiy doiralarda va ko'plab nazariy tushunchalarda tajovuz hodisasi juda qarama-qarshi talqinlarni qabul qilishi, uni tushunish va tushunish qobiliyatiga xalaqit berishi bilan to'sqinlik qiladi. tajovuzkorlikning darajasiga ta'sir qilish. Bugungi kunda hayot o'g'il bolalarda ham, o'spirin qizlarda ham tajovuzkorlik kuchayib borayotganiga tobora ko'proq misollar keltirmoqda va jamiyat uchun bu muammoni hal qilish tobora qiyinlashib bormoqda. An'anaga ko'ra, tajovuzkorlik deyarli jinsga qaramasdan o'rganilgan; u birinchi navbatda erkaklarga xos xususiyat hisoblangan va uning tadqiqoti asosan erkaklarda olib borilgan.

Biroq, haqiqat shuni ko'rsatdiki, ayollar ham ko'pincha o'zlarining tajovuzkorligini ko'rsatadilar va shuning uchun bu sifatni ikkala jinsning xatti-harakatlarida ham o'rganish kerak.

Shunday qilib, so'rov ma'lumotlari o'smir qizlar orasida tajovuzkorlik kuchayib borayotganiga rozi bo'lish imkonini beradi.

Bundan tashqari, bu ularning ushbu ko'rsatkich bo'yicha o'zlariga nisbatan tanqidiy va sezilarli darajada farqlangan munosabati fonida sodir bo'ladi. Qizlar tajovuzkorlikning turli shakllariga ega, ular ko'pincha o'z yoshidagi vakillar bilan to'qnash kelishadi.

Shuni ham ta'kidlash kerakki, qizlar o'rtasida tajovuzkorlikning o'sishini tenglashtirish uchun jins va yosh xususiyatlarini hisobga olgan holda etarli darajada psixologik, pedagogik va tarbiyaviy ishlar olib borilmayapti.

Tarbiyaviy va profilaktika faoliyati faqat voyaga etmagan shaxsga bevosita qo'llaniladigan individual ta'sir va tuzatish choralar bilan cheklanib qolishi mumkin emas. Ijtimoiy tiklanish

va ijtimoiy-pedagogik tuzatish voyaga etmaganning ijtimoiy moslashuviga olib keladigan noqulay muhitni talab qiladi.

Voyaga etmaganlarning deviant xulq-atvorining oldini olish va oldini olish nafaqat ijtimoiy ahamiyatga ega, balki psixologik jihatdan ham zarurdir. Erta profilaktika samaradorligini oshirish muammosi

quyidagi asosiy yo'nalishlarda ko'rib chiqiladi:

- voyaga etmaganlar shaxsining rivojlanishida og'ishlarga olib keladigan yaqin atrof-muhitning noqulay omillari va ijtimoiylashtiruvchi ta'sirini aniqlash va ushbu noqulay noqulaylikni o'z vaqtida bartaraf etish.
- ta'sirlar;
- voyaga etmaganlarning xulq-atvoridagi asotsial og'ishlarning zamonaviy diagnostikasi va deviant xatti-harakatlarni psixologik-pedagogik tuzatishning tarbiyaviy va profilaktika vositalarini tanlashda tabaqlashtirilgan yondashuvni amalga oshirish.

Shu munosabat bilan voyaga etmaganlarning xulq-atvorida ijtimoiy og'ishlarni keltirib chiqaradigan individual, shaxsiy, ijtimoiy-psixologik va psixo-pedagogik omillarni tizimli tahlil qilish, qaysi ta'lim va profilaktika ishlarini qurish va olib borish kerakligini hisobga olish zarurati mavjud. Bu og'ishlarning oldini olish uchun. Deviant xulq-atvorning dastlabki belgilarini va bolaning rivojlanishiga to'sqinlik qiladigan ta'lim muammolarini

o'z vaqtida aniqlamaslik og'ishlarning surunkali xulq-atvor buzilishiga tez o'tishiga olib keladi.

Adabiyotlar ro`yhati:

1. Бандура А., Уолтерс Р. Подростковая агрессия. – М., 1999.
2. Берковиц Л. Агрессия. Причины, последствия, контроль. – М., 2001.
3. Гриценко А.В. Психологические особенности агрессивного поведения подростков. – М.: Смысл, 2003.
4. Гутковская Е. Профилактика агрессивного поведения детей и подростков: Материалы к занятиям научно-практического семинара / Е. Гутковская // Педагогический вестник Кубани. – 2009. – № 3. – С. 32-33.
5. Емашева Е.Л. Агрессивность как свойство личности подростка // Практической психологии. – 2002. – № 6. – С. 29-3